

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 1355/2021

21.12.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Драгане Дамјановић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К 24/21 од 13.05.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 631/21 од 28.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.12.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К 24/21 од 13.05.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 631/21 од 28.09.2021. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 74. Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, у преосталом делу, одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги К 24/21 од 13.05.2021. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године. На основу члана 260. став 1. ЗКП, оштећеном ББ је предато 10 новчаница у апоенима од по 1.000,00 динара, привремено одузетих од окривљеног, према потврди о привремено одузетим предметима ПС Ариље ПОП-26/20 од 10.11.2020. године. Окривљени је обавезан да на име паушала плати суду износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудне наплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 631/21 од 28.09.2021. године, делимичним усвајањем жалби окривљеног АА и његовог браниоца, првостепена пресуда је преиначена у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је другостепени суд окривљеног због кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од једне

године и шест месеци, док су жалбе окривљеног и његовог браниоца у преосталом делу одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног АА, адвокат Драгана Дамјановић, због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 16. став 1, члана 150. став 1, члана 68. став 1. тачка 6) и тачка 10), члана 85. став 2, члана 300. ст.1. и ст.6. и члана 74. став 1. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или да исте укине и предмет врати првостепеном или апелационом суду на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, на седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, нашао:

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијана правноснажна пресуда заснива на незаконитим доказима, на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку није могла заснивати и то на записнику о саслушању окривљеног у Полицијској станици Ариље дана 10.11.2020. године и записнику о испитивању сведока ББ, сачињеног у Основном јавном тужилаштву у Пожеги дана 05.02.2021. године. У вези са тим бранилац у захтеву наводи у односу на записник о саслушању окривљеног у полицији од 10.11.2020. године, да окривљеном није омогућен увид у кривичну пријаву нити читање исте, због чега није могао да се изјасни о доказима који га терете. Све наведено је, према наводима захтева у супротности са одредбом члана 68. ЗКП, чиме је повређено право на одбрану окривљеног. Записник о испитивању сведока ББ, од стране Основног јавног тужиоца у Пожеги од 05.02.2021. године је, према ставу одбране, незаконит доказ и из разлога што окривљени и његов бранилац, адвокат Љубинко Петровић, нису обавештени о предузимању ове доказне радње, нити је јавни тужилац у смислу члана 300. став 6. ЗКП, имао претходно одобрење судије за претходни поступак да испита наведеног сведока без присуства, односно обавештења окривљеног и његовог браниоца.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Из списка предмета – записника о саслушању осумњиченог АА, ПУ Ужице, ПС Ариље, Ку 1052/20 од 10.11.2020. године, произлази да је саслушање окривљеног у предистражном поступку обављено у свему у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, укључујући и претходну поуку окривљеног о правима која има у кривичном поступку у смислу одредаба члана 68. став 1. ЗКП, па и о праву да непосредно пре првог саслушања прочита кривичну пријаву, те да је окривљени након поверљивог разговора са изабраним браниоцем, адвокатом Љубинком Петровићем, изјавио да је разумео своја права у поступку која су му јасно и гласно прочитана и да ће изнети своју одбрану.

Према изнетом, у конкретном случају су биле испуњене процесне претпоставке за саслушање окривљеног у својству осумњиченог у смислу одредбе члана 85. став 2. у вези члана 68. став 1. ЗКП, што је окривљени и потврдио потписивањем наведеног записника, без примедби.

Надаље, из списка предмета произлази и то да Основни јавни тужилац у Пожеги, окривљеном и његовом браниоцу, супротно одредби члана 300. став 1. ЗКП, није упутио позив да присуствују саслушању сведока – оштећеног ББ, нити је за обављање ове доказне радње без присуства окривљеног и браниоца, постојало претходно одобрење судије за претходни поступак, како се то указује и захтевом браниоца окривљеног.

Међутим, с обзиром на то, да из списка предмета произлази да је сведок ББ након тога саслушан на главном претресу, у присуству окривљеног и његовог браниоца, пропуст јавног тужиоца да окривљеног и браниоца обавести о предузимању ове доказне радње у смислу члана 300. став 1. ЗКП, нема карактер повреде закона у смислу одредбе члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Следствено изнетом, како је исказ сведока ББ, дат пред јавним тужиоцем, идентичан исказу наведеног сведока датом на главном претресу (осим у делу који се тиче придруживања кривичном гоњењу окривљеног), када су окривљени и бранилац имали могућност да сведоку постављају питања и износе примедбе на његов исказ, што су у конкретном случају и учинили, то је записником о главном претресу конвалидиран формални пропуст јавног тужиоца приликом предузимања доказне радње испитивања наведеног сведока, када није поступљено у складу са одредбом члана 300. став 1. ЗКП, то су супротни наводи захтева браниоца окривљеног по налажењу овога суда, оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване наводе захтева браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред наведеног, бранилац у захтеву истиче и то да је окривљеном у поступку који је претходио доношењу правноснажне пресуде повређено право на обавезну одбрану у смислу члана 74. ЗКП, са образложењем да се против окривљеног водио кривични поступак за кривично дело за које је окривљени морао имати браниоца од првог саслушања до правноснажног окончања поступка, али да окривљени дана 05.02.2021. године када је испитан сведок ББ, није имао браниоца, с обзиром да је његов изабрани бранилац, адвокат Љубинко Петровић, преминуо дана ...2021. године а окривљеном није био постављен бранилац по службеној дужности.

Врховни касациони суд налази да стоји чињеница коју бранилац истиче у захтеву, да окривљени у периоду од дана смрти изабраног браниоца, адвоката Љубинка Петровића – дана ...2021. године, до ангажовања новог браниоца, адвоката Бранка Павловића – дана 16.03.2021. године, а у току ког периода је испитан сведок ББ, дана 05.02.2021. године, није имао браниоца, иако је одбрана у конкретном случају била обавезна, имајући у виду да је против окривљеног вођен кривични поступак због кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, за које је прописана казна затвора у трајању од једне до осам година, тако да је окривљени у смислу члана 74. тачка 2) ЗКП, морао имати браниоца од првог саслушања до правноснажног окончања поступка.

Међутим, како из списка предмета произлази да у наведеном периоду осим испитивања сведока, ББ – дана 05.02.2021. године, није предузета ниједна друга процесна радња, која би захтевала присуство браниоца, а наведена доказна радња која је обављена без браниоца је поновљена на главном претресу у његовом присуству, чиме је, по оцени овога суда, конвалидиран пропуст, што окривљени у означеном периоду није имао браниоца.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване и наводе захтева браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 74. ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилац наводи и то да је потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног сачињена супротно одредби члана 150. ЗКП, јер се у њој не наводи где су пронађени предмети, који могу послужити као доказ, те да је поред наведеног у потврди означено да су предмети одузети дана 06.11.2020. године иако је изреком правноснажне пресуде утврђено да је кривично дело извршено дана 10.11.2020. године, због чега постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа и самих тих исправа, што представља повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 150. и члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП, то је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у овом делу оцењен као недозвољен.

Из напред изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић